

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
seta primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracije in ekspedicija na
starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolinem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden, sicer
v torek, četrtek in soboto.

Je li to napredek?

„Navadno se govori“, piše slavní grof Maistre v izvrstni svoji knjigi o papežu, „da so si vsa stoletja enaka in da si tudi ljudje vedno ostanejo enaki. Pa pri zagovarjanju tako splošnih načel treba se je varovati, da se lahkomisljenost ali lenoba za njimi ne skrivate. Vsa stoletja se marveč po skrbni preiskavi med seboj ločijo po svojem posebnem značaju. Ne dá se tajiti, da so bila in bodo hudodelstva, pregrehe in napake zmerom na svetu; pa te napake se razločujejo po količosti, naravi, kakšnosti in notranji jakosti. Čudna prikazen pa tudi je, da se v tej meri, ko se kako stoletje bliža h koncu, silno množé tudi napadi proti sveti katoliški cerkvi, da se tedaj vselej motimo, če pravimo, da hujske ne more priti.“

Kako resnične so te besede slavnega državnika, se bomo prepričali, ako primerimo današnji svet s toliko razvpitim srednjim vekom. Ne dá se sicer tajiti, da v vedah, znanstvih in iznajdbah se je storil v našem veku velikanski napredek, a v verskem in нравnem oziru smo veliko na slabšem, kakor so bili naši pradedje. Omeniti hočem le nekaterih bolj splošnih prikazen. Istina je, da razun nekaterih severnih pokrajin bila je Evropa pred 4 stoletji še čisto katoliška, dandanes pa polovica nje ni katoliška, polovica pa je na pol katoliška. Nerazvezljivost zakona bila je tedaj splošna postava za vse družine, sedaj je ločitev v polovici evropskih držav postavno dovoljena. Pred 4 stoletji krščanski narodi še nič niso vedeli o samomoru, dandanes pa je to nagnjusno hudodelstvo tako splošno, da se mnogi nad njim še ne zgledujejo več, in ga še celo zagovarjajo. Pred 4 stoletji v Evropi še ni bilo ne gledišč, ne tako prekanjene zape-

ljivosti. Sedaj je po mestih vse polno gledišč, v katerih se ne predstavljajo, kakor bi moralo biti, igre, ki umetnost pospešujejo in srce blažé, ampak igre, ki hudobijo poveljujejo in strast človeško zbujajo. Na javnih krajih po več mestih in po prodajalnicah so kupoma izpostavljene neravne, umazane podobe, katerih sramožljiv človek ne more pogledati, da bi ga rudečica ne oblila, po svetu pa se trosijo brezštevne knjige, v katerih se najostudnejša hudodelstva proti Bogu, starišem, soprugam, deželski in duhovski gosposki zagovarjajo in priporočajo.

Nekdaj je Evropa imela socijalno razvrstitev, razne svobodne pravice in нравno zavest; sedaj je vsa ta po naravi in zgodovini vtrjena razvrstitev zginila, svobodne pravice so se v splošnji centralizaciji vtopile, javna zavest je ali čisto pošla ali pa tako strašansko se spridila, da se ljudje najgrših reči več ne sramujejo. V domačem in javnem življenju vlada prekucija. Vlada se na svojih prestolih stresajo in krik, katerega nekateri listi zaganjajo, ko pade kak prestol, najjasneje kaže, kaj ti ljudje prav za prav nameravajo. Neza-dovoljna ljudstva v srcu gojé mrzenje in pa sovraštvo do gosposke in pohotljivost po imetju in premoženju drugih. Le vnanja sila in vojaška pomoč sedaj še vzdržujejo mir in red, pa koliko časa bo to mogoče? Prišli smo že tako daleč, da skoro vsaki dvajseti človek v Evropi že nosi vojaško suknjo, pa pri tej silni vojni vendar nekako čuti, da se ji bliža velika nevarnost, ktera jo žuga pokončati.

Kaj nam je tedaj storiti? Tarnati nad nevarnostjo, ki preti narodom evropskim, bilo bi otročje, vse v nemar pustiti, bilo bi napačno in škodljivo. Treba je delati, delati in preiskovati, kje tiči poglobitvi vzrok naštetih napak.

da se o pravem času odpravijo in s korenino izrujejo. Kajti če bi mahali le po vejah, bi pač za nekaj časa zadušili cvet in rast tega malopridnega drevesa, a kmalo bi zopet še krepkejšo poglajalo in še obilnejši sad obrodilo.

Skušnja pa uči, da vse zlo, ki se dandanes nahaja v družinskem in državnem življenju, je nastalo in začelo se širiti, ko so začeli posamezni ljudje pa tudi cele države otresati krščanska načela. Zato pa tudi vsi pripomočki zoper protujočo nam nevarnost nič ne bodo pomagali, dokler se ne zaduši njihov glavni vir in se narodi zopet z vso močjo ne poprimejo krščanstva ter po njegovih načelih ne vravnajo svojega družinskega in javnega življenja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. junija.

Avstrijske dežele.

Minister **Banhaus** neki dobiva celo ministersko plačo za pokojnino, in ne samo 4000 glod., kakor je bilo do sedaj v navadi. Avstrija sicer v denarjih ni ravno zakopana, a vendar mislimo, pravi „Politik“, da odstop Banhausov s to ceno ni predrago odkupljen in ker razminister, kakor priča pravda Ofenheimova, vrednost denarja vé ceniti, navdaja nas upanje, da ga bo mastna pokojnina odškodovala in tolažila za sitnosti, ktere mu je bila imenovana goljufna pravda napravila.

Tirolski državni poslanec Greuter se je poslanstvu odpovedal, ker se je tirolsko ljudstvo že večkrat izreklo za trpivni upor. G. poslanec je ravnal moško, da je odstopil, ker se njegova politika ne vjema s politiko njegovih volilcev; obžalujemo pa, da izvrstni gosp. Greuter v sedanjem času, ko tako zelo potre-

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Ko je Hanani izgovoril, odprle so se duri, in vstopil je na palico se opirajoč starček, — osemdesetletni Nahamani. Stari Esenec seznanil ga z Emilijem, ki častitljivega starčka poprosi blagoslova. Nahamani ljubeznjivo objame sina Vokoncija — mučenca. Emilij izroči biškupu pisma Linova, in na to so se še dolgo razgovarjali o preganjanju rimske cerkve in o njenej stanovitnosti. Naposled omeni Nahamani: „Emilij, naj te seznanim z onimi našimi brati in sestrami v Kristusu, kateri so pri nas največ trpeli zaradi njegovega imena. Pojdi z menoj, da vidiš, kako iskreni so naši verniki.“

Duhovnika peljata mladega patricija na vrt za hišo biškupovo, in od tam skozi skrivna

vratica na dvorišče sosedne hiše. V dvorani prostorne hiše bilo je petnajst do dvajset kristijanov, med temi Daniel, sin Eleazarjev, Suzana, žena rajnega, Marija, hči njegova, pa Abigail, žena in Dina, hči Demina. Emilij čuvši ime Demina, mahoma zastavi več vprašanj in se prepriča, da ti pobožni ženski ste oni dve, o katerih se je zgovarjal z mrtvoudnikom v starem kraljevskem gradu v Tirzi. Pové tedaj, kje in v kakošnej nadložnosti bil je našel Sadeceja, a da mu je nekoliko olajšal grenko trpljenje. Tega pa ni zato povedal, da bi sebe hvalil, nego zato, da bi ženo in hčer potješil. Abigail in Dina ste bili te misli, da Dema že davnaj trohni v zemlji, in ko ste sedaj nena-doma izvedeli, da še živi in ji raje ima kakor nekdanj, prirosile so jima svetle solze v oči.

Pričujoči zvesto poslušajo pripovedovalca, edini Daniel ne, on je ves vznemirjen in drugih misli. Naposled pelje Nahamani na stran in dé: „Bil sem na vrtu pri razmrežju z bršljinom preraščenim, ter sem neopažen poslušal

razgovor dveh zunaj stoječih mož. Pri priči sem spoznal Farizejca Jonadaba pa Kariklja.“

„O čem sta se razgovarjala?“ vpraša Nahamani.

„Samo nekaj malega sem vjel, ali že to se mi zdi jako važno. Jonadab je na tiho govoril, in kakor se mi je zdelo, v nemal ga je na neko podvzetje. Pravil mu je, da je že vse dogovorjeno, da hočejo Cestija Gala zavratno napasti takoj, ko dospe v mesto. Grk se je delal tako, kakor da je nevoljen, češ, da so bili njega iz nemar pustili. „Če ste do sedaj brez mene delali“, rešal je, „delajte še v prihodnje“. Jonadab ga je pogovarjal, češ, da on, ki je gobav, ne sme zahajati med čiste in zdrave ljudi. „In na vse vrh smo vendar-le tebi prihranili najvažnejši posel, Tit, Vokoncijev sin, došel je v mesto, a kje biva, to hočeš ti najpreje izvohati.“ Naposled se je Karikelj udal in obljubil, da hoče učiniti vse, kar je moč. Potem sta se moža razšla.“

Ta novica je zelo vznemirjala Nahamanija,

bujemo določnih politikarjev, hrbet obrne političnemu življenju. Želeli bi bili marveč, da bi se bil tudi on svojim rojakom pridružil ter saj poskusil, bi se li ne dalo na ta način kaj opraviti, ker se je menda prepričal, da z vdeležbo se od sedanjega zbora ne doseže čisto nič.

V hrvaškem saboru je 10. t. m. dr. Makanec zahteval, da naj zborovanje nekoliko preneha in da naj se ljudstvu razdele vstopnice za galerije, kjer so se bili policisti nastavili. Podpredsednik Hrvat pravi, da to se je zgodilo zaradi zadnjega hrupa; sabor mu pritrdi ter zavrne predlog Makanečev. Ku u-lje vič je vprašal, se bode li odpravil vojaški kordon na meji ogerski, štajarski in kranjski. Odlič pa, kako se obračajo denarji, s katerimi se je odkupilo vzdrževanje cest, Makanec in 12 tovaršev so dalje stavili nujni predlog, da bi se kralj v posebni adresi naprosil, da bi v prihodnji sabor poklical tudi zastopnike vojaške granice na podlagi od bana in graničarskega načelnika izdelanega volilnega reda; dalje da bi deželni zboroma dalmatinskemu in hrvaškemu naročil izvoliti posebna odbora, ki bi pretresala, kako bi se Dalmacija s trojednim kraljestvom zopet združila in osnovala volilen red, po katerem bi tudi Dalmacija bila zastopana v hrvaškem saboru; in naposled, da bi se skupnemu saboru hrvaško-slavonsko-dalmatinskemu izročila pogodba z Madjari, da jo ustavno pretresa. Po vihnem razgovoru je sabor nujnost predloga zavrgel in izročil ga posebnemu odboru. 11. t. m. je ban odgovoril na intrpelacijo Brličev, da vnanje ministerstvo je z dovoljenjem rimske kurije določilo, da se bosanski klerici iz Djakovara preselijo v Gron.

Sabor je potem nadaljeval obravnavo o volilni noveli, ki se je sprejela po komisijskem načrtu. Seja je bila vihar, govorili so gg. Makanec, Posilović, pa Vučetić.

Vnanje države.

Bismark gre za nedoločen čas na odpust. Tako poročajo privatni telegrami iz Berolina ter pristavljajo, da to se je najbrže zgodilo zaradi tega, ker se je Bismark v zadnjem času s svojo politiko tako hudo opek, pa da se Ruski pokaže, kako zelo Pruska želi mir ohraniti. S tem poročilom v zvezi je tudi novica, da grof Münster zgubi poročništvo v Londonu. — Državni zbor bode menda jutri sklenjen. 11. t. m. je zopet pokazal, kako so mu Slovani pri srcu, ter je zavrgel predlog poslanca Liskovskega, da naj bi bil učni jezik na poljskih ljudskih šolah poljski. Nmčurji

so si v svojem sovraštvu do Slovanov enaki povsod, v Ljubljani kakor v Berlinu. — O zadevah vratislavskega škofa Försterja imela je sodnija za cerkvene reči preteklo sredo tajno sejo. Kaj se je o njem sklenilo, se še ne ve.

Pruski kulturni borbi poroča „Kur. Poz.“ „Preteklo soboto (5. t. m.) popoldne pride več policijskih uradnikov v Zabikovo, kjer skličejo profesorje in učence ondanje kmetijske šole, ter jim naznanijo, da v 4 dneh morajo vsi vnanji učenci in profesorji zapustiti to šolo. Ostali so tedaj le 4 učenci pa 2 profesorja. Šola je sedaj imela 70 učencev. Bode li tako ravnanje, vpraša „Germania“, pospeševalo mir med raznimi narodi? Pomislite le, kako so nekteri kričali, ko so bili Francozje pričetkom svoje vojske vsim Nemcem naznanili umakniti se domu. Pa takrat je bila voj-ska; Pruska pa v mirnih časih zapoveduje pregnati peščico tujcev, ki se pečajo z znanstvi. Je li to znamenje jedrne politike, ali pa neizrekljive slabosti.

V inški zbornici bilo je 11. t. m. silno viharo. Poslanec Tajani namreč je trdil, da gosposke v Palermu so se bile obrnile do nekterih tolovajskih glavarjev, da bi ji pomagali zatreti druge tolovajske čete. Tudi, pravi, se je večkrat prigodilo, da hudodelstva so bila doprinesena od ljudi, ki so pri gosposki imeli popolno zaupanje, ali pa pri nji bili celo v službi. Bivši minister Lanza je govorniku oporekel, levičarji pa so držali s Tajanom ter napravili tak hrup, da kaj takega, kakor pravijo časniki, v zbornici še nikdar ni bilo.

Španski zadevah začeli so tudi liberalci drugače soditi. Že zadnjič smo omenili nekega dopisa v „Kreuz. Ztg.“, kteremu danes še nekoliko poročil dostavimo. „Stan Alfonsistov, piše omenjeni dopisnik 2. t. m. iz St. Jean de Luz“, je ravno takšen, kakoršen je bil prej, le nezadovoljnost se je morda še pomnožila, veljava vojne pa zmanjšala. Celo o ustanovitelju sedanje vlade, generalu Martinezu Camposu, pripovedujejo, da si s kraljem nista nič kaj dobra, in v pričo ljudi je menda rekel: Preveč že sem se bojeval s Karlisti, da bi sedaj ž njimi potegnil, pa sedaj dobro umem, zakaj se vsi moji prijatelji danes zbirajo okoli Don Karlosa in zakaj vsi pošteni ljudje z njim drže. Priče trdijo, da te besede so resnične in tudi jaz umem, da odkritosrčen domoljub, naj bo že Alfonsist ali republikanec ali pa Serranovec, to izusti, ker on le potrdi resnico spoznava, da Karlisti se zaradi notranje svoje

vrednosti najlože vzdrže. Vse druge stranke pa, ki so zapored vladale, Karlistov niso mogle zmagati.“

Tudi dopisnik „Vlks. Ztge.“, ki je kot Anglež nekaj časa živel med Karlisti, piše: „Te dni mi je bil v roke prišel neki vojni načrt karlistične srednje armade, ki je v nekterih rečeh jako zanimiv. Iz tega posnamem, da ta vojna ima 20.900 vojakov, ki so razdeljeni v 23 batalijonov, 9 baterij pa 6 oddelkov konjikov. Batalijon ima 200 do 700 ali srednje 500 do 550 mož, le Dorregarayev batalijon šteje 1000 mož. 6 batalijonov je oboroženih s Remingtonovimi, drugi z Minié-puškami, topničarji pa imajo vsi puške, ki se od zadaj bašejo. Razun tega šteje ta vojna še kakih 10.000 do 14.000 izvanrednih vojakov, ki pa v gori omenjenem številu niso všteti. Vojna tedaj ni tako majhna, kakor ljudje mislijo, in ima najmanj 100.000 mož, s katerimi se da veliko opraviti, če se prav porabijo.“ In zopet pri drugi priliki piše: „Don Karlos je ponosna prikazen, zlasti na konju. Odkar mu je zrastle brada, je še veličastnejši. Kadar pa hodi, se nekoliko pozanično drži. Kdor biva na njegovem dvoru, čisto nič ne zapazi, da ni postavni kralj. Vse se godi v najlepšem redu, strežniki in adjutanti se tudi tukaj kakor drugod v predsobah zbirajo. Pred včerajšnjim, t. j. 30. maja, bila je slovesno odprta železnica med Toloso in Zumarazo. Pri tej priliki sem se z nekterimi drugimi gospodi predstavil Don Karlosu, in ne smemo se pritožiti, da bi bili slabo sprejeti. Po kosilu, h kteremu smo bili tudi mi povabljeni, govoril je Don Karlos dalj časa z nami, pa še z besedico ni omenil političnega stanja ter se skrbno ogiba političnih razgovorov s tujci, in najraje govori o drugih rečeh.

Izvirni dopisi.

Tržič. 10. jun. —f—k. V številki 66. „Slovenca“ smo čitali dopis „iz Tržiča“, v kterem dopisnik poroča, da bi se bila utegnila tukaj na sv. R. T. dan velika nesreča prigoditi, ko bi deževno vreme procesije ne bilo zadržalo, ker se je tisti dan ob 5. popoldne zgornja stran zidanega mosta posedla. V tem, ko dopisnik pri tej priliki strastne liberalne časnike dobro klofuta, kateri se enakih nesreč zlobno poslužujejo, svet zoper katoliške procesije hujskati, izreče, da bi ne bil nesreče, ktera bi se bila tukaj prigoditi zamogla, drug kriv, kakor mestni očetje. — „Slovenec“ je ravno zavolj resnicoljubnosti in pravičnosti do

takoj jo pové Emiliju, in vsi skup so ugibali, kako bi izpodbili nakano Jonadabovo.

Hanani se je med tem pogovarjal z Dino in njeno materjo, kateri ste po vsej sili hoteli iti k Demi, da ga otmete iz grada Tiržkega, da mu strežete ter s tem pokažete, da vera kristijanska, ktero je on zaničeval, ni sleparija in nespamet. Hanani jima je odsvetoval, češ, da je nevarno, vzlasti sedaj, ko vse navskrižem gre na Judovskem. „Nikari ne hodite, pojdem jaz ali kateri drug duhovnik, da sporoči Demi, da vedve še živite in ga ljubite, kakor nekda, a vse drugo prepustimo Bogu!“

XVI.

Neprijatelj prvi pot obleže Jeruzalem.

Srečno so se razvili sklepi, ktere so bili načelniki zarotnikov sklenili na domu colnarjevem. Ustajniki so premogli s pomočjo Sikarijcev. V kratkem so oteli neke trdnjave in straže posekali. Ali nasprotniki so se maščevali za to, kajti neusmiljeno so začeli klati miro-

ljubne judovske moze, žene in deco. Rimci, Sirci in sploh vsak, kdor je neprijazen bil Judom, klal jih je. Poginilo jih je jako mnogo, na primer: v Cezareji palestinske blizo 20000, v Ptolomeji 2000, v Askalonu 2500, v Damasku 10000, v Skitopolju 13000, v Aleksandriji 50000; v tem mestu bil je kolovodja morije nek judovsk odpadnik. Enako okrutnost napravil je neki izneverjenec tudi v Antijohiji, nič boljše se ni godilo po nekterih drugih mestih, kajti kamor je človek pogledal, videl je kopice nezakopanih trupel.

Emilij Vokoncij je hitel iz Jeruzalema, da ustavi grozovito klanje. Malo časa je bival v Rimu, in je mnogo dobrega učinil, a Karikelj ga le ni zasledil. Nemudoma se je vračal na Sirsko poročat deželnemu načelniku, kaj in kako se godi na Judovskem in kaj so tudi njemu napretili.

Cestij Gal pa se je na čelu svoje vojni pomikal na Judovsko. Mesto, da je dušil klanje, kakor je Emilij pričakoval, ga je še huje

vnemal. Okrutna njegova ostrost izbudila je novih okrutnosti. Potoma je vse od kraja moril in požgal, na primer v Antijohiji, Lidiji, Jopi, v kteri je poginilo 80000 ljudi, in še po drugih mestih. Naposled dospe pred Jeruzalem in ga obleže. Prav lahko bi bil brez truda in sile premogel mesto, da ni Flor nekaj Galovih ljudi na svojo stran zvabil, ali pa da je deželni načelnik več upal dobrohotečim Judom, kateri so mu hoteli vrata odpreti. Zastonj mu je svetoval Emilij in še drugi, naj se oklene ugodne prilike, da preje dospe do svojega cilja; zastonj ga je svaril Emilij, naj ne upa posrednikom Florovim in Farizejčevim, — Gal je vse preveč zaupal svoji sreči ter leno oblegal mesto. Ali s tem je izpolnil sklep božji ter prihranil Jeruzalem okrutnejši kazni.

Stotniki so osupnili, ko je Cestij Gal v kljub njih nasvetu obleganje nenadoma popustil in se vračal. Judje, porabivši to ugodno priliko, vsuli so se za njim ter zelo pritiskali na zadnje straže. (Dalje sledi.)

vsakega velenjen. Blagovolite torej objaviti, da je dopisnik s to trditvijo predalječ segel. Tudi marljivemu občinskemu zastopu našemu nobeden ne more po pravici očitati, da je nesreče kriv.

Mostovo zidovje je bilo namreč brž ko ne zavolj po njem izpeljanega vodotoka znotraj vse bolj poškodovano, kakor je bilo zunaj videti. Zato jih je bilo veliko v trgu zoper vsako popravo mosta. Vsa čast gre torej občinskemu zastopu, da je v seji, ktero omenja dopisnik, ne oziraje se na njih trditev, enoglasno sklenil most od vrha odkopati, in po izvedenih preiskavi. To pa, kar se je zgodilo, je eden tistih primerljivej, kateri nas prepričujejo, da pri vsi razumnosti in skrbnosti ne bo nikdar odveč prositi, „reši nas hudega“, Tistega, kateri je tudi nas nesreče obvaroval, in kteremu naj bo zato čast in hvala vekomaj. —

Iz Koroske Bele na Gorenjskem, 13. junija. Huda šiba božja je zadela v kratkim času našo faro. Na večer 1. rožnika je strela vdarila v stolp, čegar nastropje je pogorelo in tudi le po hrabrosti ljudi in oseb, katerih tukaj ne bom imenoval, se je ubranilo da ni cerkev in morebiti cela vas po požaru bila vničena. Drugi večer pride druga nesreča. Vsled neviht in nalivov pridrla je voda po belskem potoku tako, da je bilo več hiš v nevarnosti in se je zgodilo veliko škode. Vse to bi pa še lahko pozabili, ko bi nas božja previdnost ne bila še strašnejše vdarila. Kajti na večer, ko je strela vdarila, so bili naš čast. gosp. fajmošter Valentin Plemelj v cerkvi tolaživši nekatere duše v zakramentu sv. pokore. Dovršivši to službo se podajo v bližnjo klop in opravljajo svojo duhovno molitev; v tem hipu vdari strela v stolp in jih telesno hudo poškoduje. Kot hraber vojak Kristusov pa se še ne zmenijo za prejete rane in nam zapojejo še osmi dan po sv. Rešnjem Telesu, to je 3. rožnika, zadnji pot: „Tedeum laudamus.“ Drugi dan so se vlegli v posteljo, iz katere niso več vstali in umrli so 9. t. m. zvečer; z veliko slovesnostjo so bili pokopani 12. t. m. zjutraj ob 9 uri.

Nepozabljivi delali so nevtrudljivo v vinarstvu Gospodovem; skrbeli so za znanstvo, ker bili so vrli botanikar, skrbeli so pa še bolj za blagor duš. Nobena nevihta jih ni zadržala ne po dnevi ne po noči podati se v daljne hribe delit zakramente sv. pokore in sv. Reš. Telesa, — ni je bilo ure ne po dnevi ne po noči, ne za domačega ne za tujega, kateri je potreboval dušnega zdravlja. Kakor rečeno, so nevtrudljivo delali v nogradu Gospodovem, zato pa tako britko obžalujemo, da smo zgubili tako marljivega in skrbnega dušnega pastirja. Bog jim daj večni mir in pokoj, luč nebeška naj jim sveti na veke!

V imenu faranov
S. P.

Iz Slov. bistriške okolice, 11. junija. Nekaj nam je do sedaj manjkalo, da bi bili namreč kmetje napadali duhovne, saj to dovolj delajo liberalni gospodje. Zdaj pa se je tudi to zgodilo; meseca maja gre proti mestecu S. B. duhoven St. ter sreča druhal vinjenih domu gredočih tujih kmetov, ki gospodu surovo besedičiti počno. Gospod se ne zmeni za razsajalce, se jim izogne ter tako odide morda še hujemu napadu, pride pa ves vznemirjen domu. Se ve, da so bili vinjeni kmetje, pa pravi se: vinjen resničen. Zraven tega pa je prvak razsajalcev že veliko navadnih osebnih dobrot prijel od domačega svojega dušnega pastirja.

Od Ljutomera, 12. junija. (Razjasnilo). „Vsaj (dopisnik) dobro zna — pravi pojasnilo v št. 66. „Slov.“ — v kakošnih okoliščinah živimo, kako neugodne so okoliščine baš zdaj za društva, zlasti za čitalnice.“ Žalibog, da predobro. Minoli so oni veseli časi, ko smo Slovenci začeli spoznavati sami sebe; minoli so časi, ko so narodne čitalnice rastle po milej nam domovini, kakor gljive po deževnem vremenu; proč je — ne samo v Ljutomeru, nego žalibog med vsemi sinovi slave vsled res preneugodnih razmer — doba, ko je o raznih javnih zgodah slovenska grlica obhajala veselje in slavo kažo, da „krv nije voda“, ko se je na tolikih krajih razlegalo: „Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smol!“ O da bi bilo tako ostalo! Nasprotno nas uči žalostna skušnja. Ne pripisujem pa čitalničnega spanja tukajšnjim rodoljubom. Nikakor ne! V preteklosti je krivda. Veselo je bilo v čitalnici velikokrat. Ko pa je prišla ura nesrečnega razpora narodnega, morala je tudi ona očutiti. Krepki „Naprej“ zamenila je v nje prostorih „die Wacht am Rhein.“ Zadovoljni pa moramo biti, da je v tem bornem času spet oživila. Želeti bi bilo, da se staro prijateljstvo in medsebojna ljubezen hiši Slave povrne. Nesrečna mōra, ki stiska ves narod, naj skoro mine. Tako nije mogoče vspešno delovati na nijednem polju in v nijednej stroki. Tako ne bomo napredovali, pač pa — ako tako ostanemo — zaostajali. To naše stanje pa mora res obžalovati vsako domorodno srce tem bolj, ker nam sovrag narodnosti neprenehoma jamo koplje.

Kar se tiče dalje č. g. župnika, dolžnost mi je opomniti — in to iz srca rad storim, — da ga ljubi in časti vse, malo in veliko, vsi farani od prvega do zadnjega; neprijatelja nima. Namenil sem samo označiti krivo mnenje nekterih izmed ljudstva. Smemo pa biti ponosni na take moze, kakor je „Slovenec“ o svojem času opomnil. A „pikati!“ — še na misel mi nije prišlo.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. junija.

(Dr. Razlag) je naznanil 10. t. m. advokatski kamori, da popusti odvetništvo v Ljubljani. Podal se bo nazaj v Brežice ter menda tam zopet postal odvetnik. Nemškim listom pa se iz Ljubljane poroča, da je imenovan za oskrbnika grof Attemsevega posestva v Brežicah in da zato zapusti Ljubljano. Na ta način je pričakovati, da se bo odpovedal tudi državnemu in deželnemu poslanstvu, kajti njegovi znanci trdijo, da bo popustil politiko. To bi bilo prav in obžalovati je, da je dr. Razlag še le zdaj prišel do prepričanja, da njegova politika narodu in deželi kranjski ni nikakor bila na korist, bila je celo škodljiva. Vse spoštovanje pred drugimi lastnostmi njegovimi, a na političnem polju je on toliko za rabo, kolikor na pr. bojazljivec za vojaka. S svojim vednim cincanjem med slovensko stranko in vlado nam je on mnogo več škodoval, nego marsikteri drugi. On je izvrsten slovenski pisatelj, posebno v pravnoznanstvu, in če bi se bil n. pr. držal svojega izglednega „Pravnika“ ter sploh ostal delovajoč le na znanstvenem polju, za koliko bi bil pač pomnožil našo literaturo, kako ime, koliko opravičene slave bi si bil pridobil! Upajmo, da bo, spoznavši napačnost zadnjega svojega delovanja, poprijel se na korist naroda našega onega, čemur je po vseh svojih lastnostih kos, namreč slovenskega odvetništva in znanstvenega

pisateljstva. Potem si utegne izbrisati v slovenski zgodovini ono črno piko, ktero si je zadnja leta po vsi pravici zaslužil.

(Velika nesreča po nagli vožnji.) Preteklo nedeljo je fijakar št. 27 iz kolodvora drdraje v Blatni vasi povozil dva majhna otroka dekliča in fantiča. Dekle je bilo tisti hip mrtvo, fantiču pa je šlo kolo čez pol obraza; prenesli so ga v bolnišnico, pa je malo upanja, da bi se ozdravil. Obžalovaje to nesrečo se res čudimo, da se enakih ne pripeti več. Ljubljanski vozniki, privatni kočijaži in fijakarji, imajo grdo navado, da zlasti ob ovinkih kakor tresk zavijajo in človek, nič hudega ne nadejaje se, ima, vkrenivši krog vogla, kar naenkrat penečega se konja in s strašno naglostjo drdrajoč voz pred nosom, tako da mora biti res telovadeč, da z naglim skokom na stran reši svoje življenje. Če se pa kaj tacega pripeti otrokom, potem ni rešitve za-nje, morajo pod konja in voz, to zlasti tam, kjer cesta, kakor ravno v Blatni vasi, zelo navzdol pelje. Opominjati je pa tudi stariše in varuhe majhnih otrok, da bolj pazijo na-nje; zlasti velja to nižjemu stanu in delavcem, katerih majhno deco vidiš brez vsega varstva po ulicah, ob bregovih Ljubljanske itd.; če potem kateri v vodo pade, kar se je preteklo soboto zgodilo, se temu zopet ni čuditi. Zoper prehitre voznike pa je treba, da jim policija ostro na noge stopi.

(Procesije sv. leta) se je 13. t. m. vdeležilo toliko ljudstva, da so samo možaki napolnili stolno cerkev. Ženstva pa je še za eno cerkev moralo ostati zunaj. Skoro celo uro je trpela procesija, dasi so šli po 3 in 4 skupaj in gledalci so sodili, da je bilo nazočih kakih 8000 ljudi. Če bi liberalci nemški in slovenski na noge spravili vse svoje privržence, kar jih imajo po celi deželi, pa bi jih ne bilo toliko, kakor jih je bilo pri nedeljski procesiji. Pripoznati moramo tudi, da so šli ljudje lepo v redu, ne pa tako zmešano in vse prek, kakor pri prejšnjih procesijah.

(„Besede“) v ljubljanski čitalnici preteklo soboto ni bilo, ker je tik pred začetkom vtil se debel dež. Zato se je odložila do prihodnje sobote, če bo vreme ugodno. Program „besede“ ostane, kakor je bil.

(V Bizaviku) pod Ljubljano je bila v nedeljo lepa in živahna veselica. Iz Ljubljane se je podal dol „Sokol“ in več družih ljubljancev, med njimi tudi g. dr. J. Bleiweis, kterega je zbrano ljudstvo navdušeno sprejelo z „živijo-“ klici; čitalnica bizaviška ga je počastila z laborovim vencem, okinčanim s krasnimi trakovi slovenskih barv. Besedo je pričel dr. Bleiweis s primernim nagovorom do zbrane ljudstva, ki je pazljivo poslušalo in govorniku večkrat ploskalo in ga pohvalilo. Govoril je tudi gosp. Noll, ki se je spominjal zagrebškega „Sokola“ in Hrvatov. Potem so se vrstile deklamacije, godba in petje s prijetnimi pogovori in živahno zabavo, ljubljanske čitalnice pevci so pa tudi storili svoje, da je beseda se vrlo vršila na lepo okinčanem prostoru pod milim nebom. Ljudstva obojega spola je bilo mnogo nazočega, veselica se je zdela vsem krasna. Pri vsem tem je bil najlepši red, tako da so bili žandarji, ktere je ljubljanskega okrajnega glavarstva previdnost — menda k poveličanju besede — poslala, popolnoma nepotrebni ter so le dolg čas prodajali. „Sokol“ je bil po vsi poti navdušeno pozdravljan in se je vrnil že v noči domu. Vhod v mesto je bil od spodnjih Poljan dalje tih, ker je izvrstna mestna policija za to skrbela, da se niso ušesa nemčurjev žalila z „ži-

vijo-³⁴ klici malih dijakov, rokodelskih učencev in priprostega ljudstva. O naša vrla policija že skrbi za varnost po mestu, kedar je treba.

Razne reči.

— „Die Glaubens- und Sittenlehre der kath. Kirche, dargestellt von dr. Hermann Rolfus, Pfarrer und F. J. Brandle, Rektor,“ imenuje se knjiga, ki je začela izhajati pri Karlu in Nikolaju Benzigerju v Einsiedelnu. Že ime g. Rolfusa, ki je pred 5 leti spisal in na svetlo dal jako izvrstno občno povestnico, nam je bilo porok, da napovedana knjiga bode jako tehtna in koristna. Ko smo pa prve štiri snopiče dobili v roko, prepričali smo se, da se nismo goljufali. Delo je podobno pred nekimi leti izdani Mehlerjevi knjigi, ktero je bil pod naslovom „Dušna hrana“ gosp. Giontini začel izdajati tudi v slovenskem jeziku, pa je žalibože ni dovršil, pa v knjigi Rolfusovije vse bolj temeljito in natančno. Tvarina je razdeljena po členih apostolske vere. Najprvo pri vsaki resnici pojasnjuje njen pomen, potem pa jo dokazuje 1. z izreki sv. pisma, 2. sv. cerkvenih učencev, 3. s primerami iz narave, 4. s soglasjem s človeško pametjo in 5. z mičnimi in prelepimi izgledi. Ti zgledi so vzeti iz sv. pisma, iz življenja svetnikov, pa tudi iz svetovne povestnice in iz vsakdanjega življenja ter so po večini izvrstni in se v drugih enakih zbirkah ne nahajajo.

Dalje imajo ti zgledi tudi to prednost, da gg. pisatelja, zlasti pri pripovedkah iz življenja svetnikov kritično razsojnjeta, kaj se je v resnici zgodilo in kaj je legenda pristavila, kar omenjeni knjigi tudi v znanstvenem oziru daje veliko vrednost. Tako n. pr. pri sv. Ceciliji ne opisujeta le kopeli, v kateri je bila svetnica zadušena in zabodena, ampak tudi preiskujeta, kdo je bil tisti Urban, ki je krstil njenega ženina Valerija in kterege legenda imenuje papeža. Kakor sta si gg. pisatelja prizadevala za izvrsten zapopadek, tako sta si izdajatelja in založitelja brata Benzigerja prizadevala za lično vnanjo obliko. Papir je močen pa lepo bel in svitel, tisk tako razločen, da ga lahko bero tudi tisti, ki imajo slabe oči. Najbolj pa knjigo zaljšajo prelepe v les vrezane podobe, katerih je skoro na vsaki strani ena ali pa še po več in ki so tako lično izdelane, da bi jih človek skoro imel za jekloreze (Stahlstiche). Razun tega je skoro vsakemu snopiču še pridjana večja slikana podoba in se naročnikom za 2 gold. 40 kr. doplačila po vrh še daste prelepi podobi srca Jezusovega in Marijinega z oljnatimi barvami vtisnjeni, napipirki se pa dado razpeti na platno in so oljnatim slikam čisto podobni. Prav močno tedaj to knjigo priporočamo vsim, zlasti pa gg. duhovnim pastirjem in katehetom, katerim bode pri razlaganju sv. krščanskega nauka jako koristila. Obsegala bode v četrtinji 25 snopičev po 30 kr. snopič. Vsaki mesec prideta na svetlo 2 snopiča. Dosedaj so nam došli štirje.

— Vabilo na naročbo. V Trstu začne s 1. dnem julijem izhajati političen in gospodarski list „Edinost“ dvakrat na mesec.

Časnik bode popolnem neodvisen in naroden, miroljuben v domači hiši, trdna bramba sovražnikom, prijatelj resnici, sovražnik laži in krivici.

Pečal se bo zlasti z zadevami tržaških Slovencev, mirno in krepko se bo boril za vse njihove pravice, pa tudi družih Slovencev in sploh Slovanov ne bode preziral, ker vsi slovanski narodi imajo bratovsk. velik in svet

poklic delati za boljšo svojo prihodnost, za blagost vsega človeštva.

Veljal bo po pošti do konca leta 1 gld. 20 kr., do konca septembra 60 kr. V Trstu do konca leta 1 gld., do konca septembra 50 kr., v tobakarnicah v Trstu in okolici prodajale se bodo posamezne številke po 6 kr.

Slovenci! Vaši rodoljubni bratje na Adriji so poklicali ta časnik na dan, čuteči veliko njegovo potrebo; pridobili so si dobrih moči v Trstu, sezite mu s podporo z naročevanjem in dopisi tudi od drugod, iz vsih krajev mile domovine.

Naročnino prosimo kmalo, da moremo s tiskom določiti število. Denar in pisma naj se pošiljajo opravištvu pri sv. Ivanu poleg Trsta. Opravištvu.

— Vabilo. Politično in bralno društvo „Edinost“ za tržaško okolico imelo bode v nedeljo 20. junija ob 4. uri popoldan V. občni zbor na Proseku v g. Gorjup ovi dvorani. — Dnevni red: 1. Berilo in potrjenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odborovo sporočilo zaradi časnika. 3. Odborovo sporočilo o programu I. tabora tržaške okolice. 4. Razlaganje ustave in raznih političnih zadev. 5. Posamezni nasveti čč. gg. udov. 6. Volitev enega odbornika.

— Nov časnik pod naslovom „Dole-njec“ se je jel snovati v Novem mestu. Pečati se ima s politiko, gospodarskimi, slovstvenimi in zgodovinskimi rečmi. Vredovati ga hoče znani bivši profesor g. Trdina, ki zdaj v Novem mestu živi. — Tako se nam iz Novega mesta poroča. Drugo poročilo pa, ki nam je pozneje došlo, pravi, da se je glede na neprijetno stanje drugih slovenskih listov ta misel opustila. Čim več časnikov, tim bolje za napredek, samo da so dobri in — kar je glavna stvar pri tem — da morejo shajati.

— S svetih Višarj 12. junija se nam piše: Ni res, da je cerkev na sv. Višarjih pogorela, tudi ni vdarilo v zvonik. Zvonik, cerkev in koče stojé, kakor so stale. Kdor tega noče verjeti, naj pride se prepričat. Vso laž je prej ko ne skoval človek, ki to mar želi? Ferčnik, dekan.

— Dr. Karol Libelt, eden najslavnejših poljskih rodoljubov na Poznanskem pa slaven pisatelj, je 10. t. m. umrl.

— Pismo za gluhe. „Zakaj pa delaš tako velike črke, Matevž?“ prашal je kmet svojega soseda, ki je ravno pismo pisal. Ta pa odgovori: „I lej! pišem svoji babici, ktera je nemalo gluha, zato malo večje črke delam, da bo lažje razumela.“

— Duševne potrebe. Po Hirthovih statističnih tabelah porabi vsak Nemec vse leto počez 8 grošev — tedaj skupaj komaj toliko, kakor znaša polovica davkov za žganje. To se godi pri „ljudstvu filozofov.“ Če pa še pomislimo, kakošne so večidel te knjige — prepričani smo, da ravno dušne potrebe tudi še niso velike.

— Zvižajna dečka. Pri neki gostiji sta bila nazoča tudi dva dečka; prvi vzame košček necega jedila, a bilo je tako vroče, da so mu solze v oči stopile. „Zakaj pa jokaš?“ vpraša ga drugi milosrčno. A oni odgovori zvito: „Spomnil sem se, da je ravno danes leto, kar so mi mati umrli.“ Tačas vzame tudi drugi košček, pa tudi njemu stopijo solze v oči. „Zakaj pa ti jokaš?“ vpraša prvi. „Zato“, odvrne drugi, „ker niso tebe tisti dan, ko so ti mati umrli, obesili.“

— Dvobojs smešnim koncem. Dva doktorja sta se zaradi neke razžalitve klicala

na dvoboj, prvi je bil zelo debel, drugi pa dolg in suh. Na določenem kraju sta se sošla s sekundantoma. Ko se je imel dvoboj pričeti, pa pravi debeli: „Čakajte! Boj ni enak. Jaz sem tako debel, da ne morete zgrešiti in vi ste tako suhi, da vas ni moč zadeti. Pred bojem morava še neenakost poravnati. „Srčno rad“ pravi drugi, „zaznamovajte širokost mojega trupla na vašem skredo; če bom zadel zunaj črte, ne bo nič veljalo.“ Vsi so vdarili v smeh in mesto peklenskega dvoboja sledila je sprava.

— Oblega mesta. Pesnik veseloiger Piron je igral v malem mestu, kterege prebivalci niso bili ravno preveč duhoviti. „Glasneje, glasneje!“ vpilo je ljudstvo; „ne moremo nič slišati!“ Jezno odgovori Piron: „No, saj ušesa imate dovolj dolga!“ Piron je moral zaradi teh besed z odra in iz mesta. Drugi dan ga je videl nek prebivalec, kako je pred mestom trgal osat. „Zakaj to delate?“ vprašal ga je. Piron pa odvrne: „Vojskujem se z vašim mestom, zato prebivalcem jemljem živež.“

— Francoski častnik pričkal se je s Švicarjem o navadi njegovih sodeželanov, bojevati se za denar. „Mi Francozje pa“, pristavil je, „bojujemo se za čast.“ „Gospodine!“, odgovoril je Švicar, „vsak se bojuje za to, česar najbolj potrebuje!“

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja	poštni vlak	ob 3. uri	4 min.	popoldne.
„	brzovlak	„ 6. „	8 „	zvečer.
„	hitri poš. vl.	„ 2. „	48 „	ponoči.
„	zmešani vlak	„ 9. „	17 „	zvečer.
Iz Trsta	brzovlak	„ 10. „	31 „	zjutraj.
„	poštni vlak	„ 12. „	57 „	opoldne.
„	hitri poštni vlak	„ 3. „	43 „	ponoči.
„	zmešani vlak	„ 4. „	45 „	zjutraj.

(Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan po 3 vlaki: prvi ob 3. uri 55 min. ponoči. drugi „ 10. „ 40 „ popoldne. tretji „ 6. „ 35 „ opoldne. Prihajajo pa trije: ob 2 uri 35 min. ponoči od sv. Valentina. „ 7. „ 45 „ zjutraj „ „ „ „ 6. „ — „ zvečer od Lesece.

Telegrafične denarne cene 11. junija.

Papirna renta 70.15. — Srebrna renta 74.60. — 1860letno državno posojilo 112.20 — Bankine akcije 967. — Kreditne akcije 232. — London 111.60 — Srebro 102.50. — Ces. kr. cekini 5.27. — 20Napoleon 8.90.

Denarstvene cene. 12. junija.

Državni fond.		Denar.	Siago.
5% avstrijska papirna renta	70 20	70 30	
5% renta v srebru	74 55	74 65	
Srečke (lozi) 1854. l.	105 30	105 70	
„ 1860. l. celi.	112 25	112 50	
„ 1860. l. petinke	116 75	117 —	
Premijski listi 1864. l.	134 75	135 —	
Zemljiščne odveznice.			
Štajarske po 5%	—	—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	—	—	—
Ogerske po 5%	81 80	82 10	
Hrvaške in slavonske po 5%	80 75	80 75	
Sedmograške po 5%	79 —	79 50	
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke	967 —	969 —	
Unionske banke	105 30	105 50	
Kreditne akcije	230 50	230 70	
Nižoavstr. eskomptne družbe	800 —	805 —	
Anglo-avstr. banke	127 40	127 60	
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gld. a. v.	167 40	167 70	
Tržaške „ 100 „ k. d.	111 —	—	
„ 50 „ „ „	56 50	—	
Budenske „ 40 gld. a. v.	27 75	28 50	
Salmove „ 40 „ „ „	36 75	37 25	
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	27 50	28 —	
Clary-jeve „ 40 „ „ „	27 50	28 —	
St. Genois „ 40 „ „ „	27 50	28 —	
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	21 25	21 50	
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22 75	23 75	
Srebro in zlato.			
Ces. cekini	5 26 —	5 27 —	
Napoleonsd'or	8 88	8 90 —	
Srebro	102 40	102 60	